

Z.ai Chat – novi sagovornik u digitalnoj učionici

Kraj ove godine donosi priliku da se osvrnemo na nove digitalne alate koji su ušli u obrazovni prostor. Jedan od njih je Z.ai Chat, besplatna platforma zasnovana na naprednim jezičkim modelima GLM-4.6 i GLM-4.5, koja se predstavlja kao brza i pouzdana podrška u pisanju, kreiranju prezentacija i razvoju aplikacija. Za razliku od poznatijih servisa poput ChatGPT-a ili Copilota, Z.ai se pozicionira kao jednostavan i dostupan alat, namenjen svakodnevnim zadacima u učionici i van nje.

Naziv Z.ai može delovati neobično, ali iza njega stoji kompanija **Z.AI**, istraživačka inicijativa koja razvija sopstvene modele sa ambicijom da stvori „bezbednu i korisnu opštu veštačku inteligenciju“ za rešavanje složenih izazova čovečanstva. Z.ai Chat je javno dostupan i besplatan, a korisnicima nudi mogućnost da pišu profesionalne tekstove, oblikuju prezentacije ili razvijaju aplikacije kroz dijalog sa sistemom. Registracija putem Google, Github ili e-mail naloga otključava dodatne funkcije, ali osnovna verzija radi i bez prijavljivanja.

U školskom kontekstu, Z.ai Chat otvara prostor za inovativnu primenu. U nastavi jezika može poslužiti kao inspiracija za stil i argumentaciju, u informatici kao primer rada velikih jezičkih modela, a u projektnoj nastavi kao podrška učenicima da povežu teoriju i praksu kroz kreiranje prezentacija ili prototipa aplikacija. Alat se može koristiti i kao polazna tačka za diskusiju o tome kako veštačka inteligencija „razume“ tekst, kako prepozna kontekst i kako se razlikuje od klasičnih procesora.

Primeri iz nastavne prakse

Tokom časa srpskog jezika, učenici su dobili zadatak da napišu kratak sastav na temu „Moja škola u budućnosti“. Umesto da se bore sa praznim papirom, koristili su Z.ai Chat da im predloži uvodne rečenice i strukturu teksta. Nastavnik je zatim sa njima analizirao predloge, ukazao na stil i ton, i podstakao ih da sami oblikuju nastavak. Alat je poslužio kao inspiracija, a ne kao gotov odgovor.

U nastavi informatike, učenici su radili na zadatku da naprave jednostavnu aplikaciju za vođenje školskog rasporeda. Z.ai Chat im je pomogao da razumeju osnovne korake u pisanju koda, predložio strukturu programa i objasnio sintaksu. Nastavnik je iskoristio priliku da objasni kako AI može biti koristan asistent, ali da je razumevanje logike i algoritama i dalje ključno.

Na času građanskog vaspitanja, učenici su koristili Z.ai Chat da pripreme prezentaciju o pravima deteta. Alat im je ponudio osnovne definicije i predloge za strukturu slajdova, ali su učenici sami dodavali primere iz lokalne zajednice i sopstvena iskustva. Diskusija koja je usledila bila je bogatija jer su učenici imali polaznu tačku, ali su sadržaj oblikovali svojim glasom.

Bezbednost i odgovornost

Kao i kod svih AI alata, važno je naglasiti da Z.ai Chat ne garantuje potpunu tačnost informacija. Nastavnici treba da podstaknu učenike da proveravaju izvore, da razumeju razliku između asistencije i gotovog rešenja, i da razvijaju kritički odnos prema generisanom sadržaju. Posebnu pažnju treba posvetiti digitalnoj bezbednosti, jer prijavljivanje putem naloga otvara pitanja privatnosti i odgovornog korišćenja podataka. Upravo tu se pokazuje pedagoška uloga nastavnika: da učenike nauči da razlikuju inspiraciju od gotovog rešenja i da razumeju poreklo alata koji koriste. Ako se koristi promišljeno, Z.ai Chat može postati koristan saveznik u razvoju digitalne pismenosti, kritičkog mišljenja i razumevanja globalnog AI pejzaža.